

อริยสัจสี่ของชีวิต

การวิจัยเป็นการใช้ตรรกะสมบูรณ์แบบ เพราะมีเหตุซึ่งนำไปสู่ผลอย่างไม่ขาดไม่เกิน มีผู้ลอบเปรียบเทียบระเบียบวิธีวิจัย กับ **อริยสัจสี่ว่า ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค** ถ้าทุกข์ คือ ปัญหาหรือสิ่งที่ต้องระบุในบทนำ เหตุที่ทำให้เกิดทุกข์เรียกว่า **สมุทัย** ก็คือ **บทนำในส่วนท้ายที่จำเป็นต้องวางให้ชัดก่อนจะมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย และมรรคคือ หนทางดับทุกข์ที่บรรจุไว้ในวิธีการศึกษา ส่วนนิโรธ** นั่นคือการปลดวางทุกข์ในผลและคำตอบสุดท้าย

ในอีกมุมมองของการทำวิจัย จะสรุปว่าการวิเคราะห์สถานการณ์ คือ **สมุทัยอย่างชัดเจน** เพราะกำลังบอกเพียงแต่ว่าเหตุทั้งหมดที่เป็นปัญหาอยู่คืออะไร อาจแทรกมรรคที่เป็นไปได้ไว้ในส่วนวิจารณ์และบทสรุปก็เป็นไปได้

ไม่ว่าจะเฉียดอริยสัจ 4 หรือไม่ก็ตาม กระบวนการไตร่ตรองทั้งเหตุที่นำไปสู่วัตถุประสงค์ วิธีการ และผลสรุปสุดท้ายในเล่มล้วนมีความหลากหลายมีค่าแก่ผู้แสวงหาสารัตถะในชีวิต

เริ่มต้นด้วย **ชีวิตเสี่ยงของทารกน้ำหนักน้อย** ผู้อาจมีโอกาสดัดแปลงอุปนิสัยการบริโภคตามความเข้าใจในสังคมในลำดับต่อไปและเผชิญโรคไข้เลือดออก เมื่อยุ่งลายไม่แยแสต่อฤทธิ์ของแบคทีเรียที่ใช้ปราบแทนสารเคมี อีกทั้งไม่ตระหนักความเสี่ยงในการประกอบอาชีพกรีดยางและซ่อมรถยนต์ หรือร่วมรับบริการเนื่องจากโรคร่วมสมัย เช่น เบบ้าหวาน และมะเร็ง

ล้วนเป็นมิติที่มีหนทางแตกต่างในการดับทุกข์

เหลือแต่ทุกข์สุดท้ายที่ยิ่งใหญ่ **สิ้นไร้มรรค** และค้างคาใจที่รู้สึกซึมซับของคำว่า**พิโรธ** มากกว่า**นิโรธ** คือ **น้ำท่วม**

นิเทศ จันทร์เรือง มทสจ